στὸ σπίτι, κι ἐκείνη τονὲ φοβερίζει μὲ τὸ ἄγριο ἐκεῖνο : *Ἔρχεται ὁ δάσκαλος !* ξέρετε τί θέλει νὰ πῇ μ' αὐτό ; Κρύψου κ' ἔρχεται ὁ μπαμπούλας ! ἢ κάτι χερότερο πιστεύω.

Βόσπορος ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΕΛΤΑΣ

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΟΠΟΥΛΑ

Κοντὰ στ' ἀγαπημένο τζάκι, ποὺ ξεχύνει τὴ ζέστα καὶ τὸ φῶς του, ἀπὰ στὸ χαμπηλὸ καὶ ζεστὸ ντιβάνι καθόμαστε τὸ βράδι καὶ κουβεντιάζουμε μοναχοί μας· ἐγὼ κ' ἡ ὄμορφη ἀρχοντοπούλα.

Κ' αἰστάνουμαι τὴν καρδιά μου ν' ἀνοίγῃ καὶ νὰ ξαστερώνῃ ἴσαμε τὰ σκοτιδιασμένα βάθια της.

Τί σπιτίσια ἡδονή ! Ἄ....σπιτίσια μοσκοβολιά ! Τὴ σπιτίσια ζέστη τὴ γιομάτη ἀγάπη νιώθω....

Καὶ μιλοῦμε...Κάθε λέξη της γεννάει μέσα μου θάλασσες καὶ οὐρανοὺς καὶ μοῦ δείχνει τὰ ὀμορφώτερα ἡλιοβασιλέματα τῶν κόσμων ὅλωνε...

Ξάστερα εἶν' ὅλα δῶ μέσα, γιομάτα ἀλήθεια, γιομάτα φῶς, γιομάτα ἀγάπη...

*

Λάμψη γλυκότερη ἀπὸ τὸ καθετὶ χύνουνε τὰ γλαρά της μάτια ἀστραφτερά, ποὺ τὰ κοντυλογραμμένα φρύδια της τὰ ξυπνᾶνε περσότερο...

Τὰ παχουλά της μαγουλάκια σὰ ρόϊδι γυαλίζουνε στὸ φῶς τοῦ τζακιοῦ κι' ὅλο της τὸ προσωπάκι χαμογελάει πάντα χαρούμενο. Ἄχ, κεῖνο τὸ μαγουλάκι ὥς τὸ λαιμὸ κάτου,ἡ λάμψη ποὺ χύνει,τρέλλα!..

Ἡ γραμμένη μυτίτσα της κατεβαίνει δειλὰ καὶ τὸ στόμα της—Ἄχ ! — τὸ στόμα της μ' ἀνοίγει τοὺς οὐρανοὺς !....

Τὰ μαλλάκια της τὰ καστανὰ κορνιζώνουνε τὸ φῶς της....

Κι' ὁ χυτὸς λαιμός της ἁρμονικὰ κατεβαίνει γιὰ νὰ χαθῇ μὲς στ' ἄγνωρα μυστικὰ τῶ στηθιῶνε της...

Αὐτή, μὲ τὸ κορμὶ τὸ οὐρανικό, κάθεται πλάϊ μου ἀπάνου στὸ ντιβάνι καὶ λάμπει μπρός μου μὲ τὸ λαμπερὸ προσωπάκι της...

*

Σκώνει ἡ ὄμορφη ἀρχοντοπούλα τὸ ποδαράκι της καὶ τὸ βάνει ἀπάνου στ' ἄλλο, σκώνετ' ἔτσι λίγο τὸ φορεματάκι της καὶ φαίνεται τὸ σκῆμα τ' ἀγγελικοῦ της ποδαριοῦ της ὥς τὸ γόνα.

— Ἐμεῖς οἱ δυὸ εἴμαστε...Δὲν εἶναι κανένας ξένος ἐδῶ...

Καὶ παίρνει τὸ μαντολῖνο στὰ χεράκια της...

Κι' ἀρχίζει...

Κ' ἡ ψυχή μου δὲν εἰξέρω καὶ γὼ τί λέει, τί κιστάνεται, ποῦ πάει...Κι' ἀνεβαίνει ψηλά, καὶ πέφτω χαμπηλά !

Καὶ μοῦ ξεφεύγει καὶ λέω :

— Μπιζουδάκι μου....

— Ἔ ; Κάτι 'πες....»

— Παῖζε τὸ μαντολῖνο, λέω, παῖζε το !...

*

Ὤ! Ἡ φωτιά. Ἡ καλὴ φωτιά. Ὁ σύντροφός μας.

Τ' ἀναμμένα κούτσουρα, λέει, ζοῦνε κι' αὐτὰ βλέποντάς τηνε.

— Πῶς μ' ἀρέσει νὰ βλέπω τὴ φωτιά....»μοῦ λέει.

— Κ' ἐμέ, κ' ἐμέ....

Καὶ τὸ ντιβάνι, τὸ ζεστὸ ντιβάνι, τί ἀγαπημένο ποὺ 'ναι !

«....Ἔλα καὶ κάθισε δῶ στὸ ντιβάνι

χειμῶνας πλάγι μου νὰ μὴ σὲ φτάνει·

Ἔλα καὶ θὰ σοῦ πῶ τὸ παραμύθι....»

Ἐγὼ δὲ θὰ σοῦ πῶ παραμύθι....

Φτάνει μου νὰ σὲ κοιτάζω καθὼς τώρα...

Περνᾶνε οἱ ὡραιότερες γλυκάδες μέσα ἀπὸ τὰ βάθια τῆς ψυχῆς μου, καθὼς μὲ κοιτᾶς παίζοντας χαρούμενα τὸ μαντολῖνο.

Καὶ γὼ σὲ κοιτάζω μὲς στὰ μάτια τὰ οὐρανικά...

Φτάνει μου νὰ στέκω δῶ καθὼς τώρα...

— Παῖζε τὸ μαντολῖνο, παῖζε το, ἀρχοντοπούλα μου, καὶ γὼ νὰ σὲ κοιτάζω καὶ νὰ τ' ἀκούω....

*

— Ἔλα τώρα νὰ τραγουδήσουμε».

— Τί νὰ τραγουδήσω...Τραγούδα μοναχή σου... Μπορῶ γὼ νὰ τραγουδήσω μαζί σου ;... Ἐγὼ θὰ σὲ κοιτάζω μόνο καὶ θὰ σ' ἀκούω....

Κείνη γελάει τρελλά.

Κ' ἔπειτα ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι.

«Τὸ τσομπανόπουλο». —Ἄχ !....—

Κάθε ἦχος τοῦ τραγουδιοῦ της εἶναι μιὰ γλυκειὰ μαχαιριὰ στὴν καρδιά μου μέσα βαθιά, μιὰ λιγούρα ἀνήσυχη μὲς στὴν ψυχή μου...

Ἡ φωνή της γεννάει μέσα μου θάλασσες ἡδονικὲς ποὺ μὲ πνίγουνε...

— Ὤ φῶς ! Ἐδῶ εἶναι οἱ οὐρανοί !...

— Τί εἶπες ;

— Τραγούδα, ἀρχοντοπούλα μου, τραγούδα !...

Καὶ γελάει...

Καὶ τραγουδάει...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΡΩΜΑΪΚΑ ΠΡΑΜΑΤΑ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ περιγράψω τὴ στενοχώρια μου ποὺ τόσο καιρὸ σ' ἀλησμόνησα. Πότε ἡ μιά, πότε ἡ ἄλλη σκοτούρα μ' ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ δρόμο μου. Εἶχα τόσα καὶ τόσα νὰ σοῦ γράψω ὄμορφα Ρωμαϊκα πράματα, μὰ ἔτσι μοῦ γλύστρησαν ἀπὸ τὰ χέρια.

Τί γίνεται αὐτὸ τὸ σκπιοκάραβο ἡ «Ἀσία» τοῦ Κόδριγκτον, ποὺ οἱ πρακτικοὶ Ἰγγλέζοι τὴν ἔβαλαν σὲ δημοπρασία ; Καὶ ποῦ οἱ ἐφημερίδες μας ἔγραφαν νὰ τὴν ἀγοράσουμε μεῖς ; Ἄ δὲ 'γοράστηκε ἀκόμα ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση, γράψε δυὸ λόγια καὶ σὺ ν' ἀγοραστῇ τὸ γρηγορότερο αὐτὸ τὸ παλιοκάραβο, γιατὶ ἂν δεθῇ στὸ Νάσταθμο μαζὶ μὲ τἄλλα καράβια μας ἔχω τὴν ἰδέα ποὺ θὰ μᾶς ὠφελήσῃ ὅσο ὅλα τὰ θωρακωτὰ τοῦ κόσμου. Πίστεψέ το καὶ μὴ γελᾷς. Γιατὶ σ' αὐτὸ τὸ παλιοκάραβο κάτι θὰ βροῦν γραμμένο...Τὰ λόγια τοῦ ναύαρχου Κόδριγκτον : « Ἐγὼ δὲν ἦλθα νὰ πάρω διαταγὲς μὰ νὰ δώσω».

«Ἡ σημαία μου εἶναι σεβαστή».

«Τὸ παιδί μου ἔκαμε τὸ χρέος του (1)».

Καθὼς λοιπὸν βλέπεις ἡ «Ἀσία» χρειάζεται καὶ παραχρειάζεται.

* *
*

Τὸν κ. Κολλάρο θὰ τὸν ξέρεις βέβαια, μπορεῖ νἄναι καὶ φίλος σου, ἀφοῦ πολλοὶ δημοτικιστάδες πολλὲς φορὲς σ' αὐτὸν τύπωσαν τὰ βιβλία τους. Τὸν κύριον ὅμως Γρατσιᾶτον μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὸν ξέρεις.

Λοιπὸν ὁ κ. Γρατσιᾶτος εἶναι Ἐπιθεωρητὴς τῶν σκολειῶν τῆς Μ. Ἐκπαίδευσης. Δηλαδὴ συριανάει στὶς ἐπαρχίες καὶ ἐπιθεωρεῖ Γυμνάσια καὶ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα. Σὰν γυρίσῃ στὴν ἕδρα του, δηλαδὴ στὴν Ἀθήνα, παίρνει χαρτὶ καὶ μελάνι καὶ γράφει, δηλαδὴ κάμνει ἔκθεση, πὼς ὁ Α. εἶναι ἀγράμματος, πὼς ὁ Β. εἶναι φιλόσοφος, καὶ πὼς ὁ Γ. δὲν ξέρει τὰ ἀπαρέμφατα, τὶς μετοχὲς καὶ τὴν Ἀττικὴ σύνταξη. Αὐτὲς οἱ ἔκθεσες διαβάζουνται ἀπὸ τὸ Ἀνώτερο Ἐποπτικὸ Συμβούλιο ποὺ μένει στὴν Ἀθήνα, ἀπὸ τοὺς *ἱεροφάντες*, καὶ κατόπι σὰ διαβαστοῦν ἀρχίζουν τὰ Μυστήρια....τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκπαίδευσης. Βγαίνουν ψαλλίδια, ξυράφια καὶ τσεκούρια.... .καὶ κρέμουνται ὅλα αὐτὰ πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν *λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως*. Λοιπὸν καταλαβαίνεις τί σχέση καὶ ποιὰ νταραβέρια ἔχουν Ἐπιθεωρητὲς καὶ Ἐποπτικὸ Συμβούλιο.

Μὰ σὺ τώρα μὲ τὸ νοῦ σου θὰ λές· καὶ τί σχέση ἔχει ὁ ἐκδότης Κολλάρος μὲ τὸν Ἐπιθεωρητὴ κ. Γρατσιᾶτον;

Στέκα καὶ μὴ βιαζεσαι. Σχέση στ' ἀλήθεια δὲν ἔχουν καμμιάν, μονάχα συνεταιρισμὸ ἔχουν.. . Ὁ ἕνας εἶναι ἐκδότης καὶ ὁ ἄλλος *συγγραφεύς*.

Τὸ λοιπὸν Κολλάρος καὶ Γρατσιᾶτος ἔβγαλαν αὐτὲς τὶς ἡμέρες μιὰ μεγαλόσχημη ἀγγελία γιὰ τὴ Ψυχολογία τοῦ C. Vitta, ποὺ μετάφρασε ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸ ὁ κύρ Ἐπιθεωρητής. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἀγγελία εὐτὺς καὶ γρήγορα ἄρχισε νὰ κυκλοφορᾷ στὰ λημέρια της, καὶ καθὼς καταλαβαίνεις τὰ λημέρια της εἶναι....οἱ *λειτουργοὶ* τῆς Μ. Ἐκπαίδευσης, ποὺ ὁ ἴδιος ὁ μεταφραστής, ὁ κύριος Ἐπιθεωρητὴς τώρα ἀνοιξιάτικα θὰ πάῃ νὰ τοὺς ἐπιθεωρήσῃ.

Λοιπόν, Νουμᾶ, σὲ βάζω στὴ θέση τους.

— Νὰ τὴν πάρω ἢ νὰ μὴ τὴν πάρω ;—Νὰ δώσουν 9 δραχμοῦλες γιὰ ἕνα βιβλίο ποὺ θὰ τὸ πετάξουν σὲ μιὰ γωνιὰ (νἄταν τουλάχιστο Λεξικὸ ἢ Συντακτικὸ) ἢ νὰ μὴ ὑποστηρίξουν τὴ σοφία τοῦ Ἐπιθεωρητῆ των ; Ἐδῶ σὲ θέλω.

Ἐγὼ ἂν ἤμουν *λειτουργὸς τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως* θἄνοιγα τὸ πορτοφόλι μου κι' ἄ δὲν εἶχα θὰ πουλοῦσα ὅ,τι κι' ἂν εἶχα, γιὰ νὰ τὸ πάρω τὸ βιβλίο τοῦ Ἐπιθεωρητῆ μου. Γιατὶ ἂν ἐφέτος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐξέσχισε ὅ,τι φαμπρικάρανε οἱ Ἐπιθεωρητὲς καὶ οἱ Ἐπόπτες, τοῦ χρόνου στὶς γενικὲς μεταβολὲς θὰ φοβοῦμουν τὰ ψαλλίδια ἢ τὰ ξυράφια ἢ καὶ τὸ τσεκούρι, ποὺ ἔχουν αὐτοὶ οἱ ἀνεύθυνοι κύριοι.

Λοιπὸν πῶς σοῦ φαίνουνται τὰ ὄμορφα τοῦτα κόλπα ;.....

Νομίζω πὼς σ' ἀκούω νὰ μοῦ λές· Οὔφ κακημένε, σὺ θέλεις νὰ φτιάσῃς τὸ Ρωμαϊκο ; Σὺ θέλεις νὰ βαλῃς τοὺς Ἐπιθεωρητάδες καὶ τοὺς Δεσποτάδες στὴ θέση τους; Ὅ,τι κι' ἂν λές, χαμένοι οἱ κόποι σου, γιατὶ καὶ ὁ κ. Γρατσιᾶτος θὰ κάμῃ χαριέστατα τὴ δουλειά του καὶ ὁ κ. Κολλάρος θὰ μοιράσῃ τὸν παρᾶ.... Ἀμὴν καὶ τρὶς ἀμὴν σοῦ λέγω. Καὶ γιὰ νὰ διαδοθῇ τὸ βιβλίο τοῦτο καὶ στὸν κύκλο τῶν χυδαϊστῶν μαλλιαρῶν σου στέλνω καὶ τὴ μεγαλόσχημη ἀγγελία τῆς Γρατσιατικῆς Ψυχολογίας, ποὺ σὲ θερμοπαρακαλῶ νὰ τὴν τυπώσῃς στὸ «Νουμᾶ» μας, μὴ τυχὸν διαβάζοντας τη βάλουν γνώση οἱ κ. κ. Ψυχάρης, Πάλλης, Φωτιάδης καὶ προσέλθουν τῷ Κυρίῳ. Πρόσεξε ὅμως μὴ τύχῃ καὶ κλέψῃς κάποια μαργαριτάρια καὶ διαμάντια ποὺ τὴ στολίζουν γιατὶ μὰ τὸ Δία καὶ τὸν Πάνα θὰ φροντίσω νὰ σὲ διορίσω ὄχι Ἐπιθεωρητὴ σχολείων Μ. Ἐκπαίδευ-

---

1) Τὸ παιδὶ τοῦ Κόδριγκτον εἶχε σκοτωθῇ πολεμῶντος στὸ κατάστρωμα, ἐνῷ ὁ πατέρας του τὸ ἔβλεπε ἀπὸ τὸ γεφύρι τοῦ πλοίου.